

Система оцінки персоналу: як обрати правильну модель

Ольга Сидор,
організатор та адміністратор в Університеті управління,
бізнес-тренер, викладач MBA

Скільки компаній — стільки й систем оцінювання персоналу. І навіть якщо ви вважаєте, що у вашій компанії такої системи немає, ви помиляєтесь: адже підприємство виплачує зарплату своїм працівникам. Система оцінювання персоналу на підприємстві існує завжди, але часто її ефективність залишається поза зоною вашого контролю.

Для чого потрібна система оцінки персоналу

Скільки людей та компаній — стільки й варіантів оцінки персоналу. Мабуть саме тому людство не обрало 2-3 оптимальні системи оцінювання, а кожного разу розробляє власні варіанти або підлаштовує під свої потреби вже існуючі моделі.

Одні впроваджують нову систему оцінки персоналу, щоб досягти справедливих виплат працівникам, інші — щоб підвищити продуктивність

праці, треті — розглядають її як невід'ємну частину комплексної системи розвитку персоналу, а для когось — це просто данина моді.

Навіть більше: мета впровадження системи оцінки може (і повинна) змінюватися з часом. На це впливає і етап життєвого циклу підприємства, і економічне становище компанії, і тенденції розвитку галузі, і тип корпоративної культури й значною мірою уподобання керівника. Адже змінюється ситуація з робочою силою в країні, змінюється становище компанії на ринку, змінюються уявлення власників про правильну організацію бізнесу.

Яку модель оцінки персоналу вважати «правильною»

Безумовно, критерії «правильного» вибору в усіх своїй, тож щоб уникнути багатозначності, пропонуємо в цьому контексті вважати «правильною» ту систему оцінки персоналу, яка повною мірою дає

зможу досягти поставленої мети. Наприклад, впровадження нової системи оцінки дало можливість підвищити ефективність виплат зарплати/зменшити плинність кадрів/підвищити продуктивність роботи тощо.

Мета впровадження системи оцінки може (і повинна) змінюватися з часом. На це впливає і етап життєвого циклу підприємства, і економічне становище компанії, і тенденції розвитку галузі, і тип корпоративної культури й значною мірою уподобання керівника

Основні вимоги до обраної системи оцінки персоналу

1. Орієнтована на бізнес:

- пов'язана із системою збалансованих показників та/чи ключовими показниками ефективності;
- враховує індивідуальні професійні результати та компетенції, необхідні працівникові для втілення стратегії підприємства.

2. Функціональна:

- прозора та зрозуміла всім учасникам процесу — формулювання мають бути однозначними;
- максимально об'єктивна;
- відносно легка в реалізації — не потребує багато часу на заповнення анкет чи інші процедури, пов'язані з оцінюванням.

3. Підтримує розвиток персоналу:

- допомагає визначити сфери розвитку працівників;
- сприяє плануванню подальшої кар'єри в компанії.

Про останню вимогу дуже часто говорять в теорії, але забувають на

практиці, хоча це й не завжди очевидно.

Одним із найрозповсюдженіших в Україні є метод 360°. Він традиційно для нашої країни включає оцінку з чотирьох сторін: від керівника, від підлеглих, від клієнтів та від колег (*рисунок*).

Дуже часто в нас забувають про такий етап, як самооцінка. Але без нього неможливо вести мову про розвиток персоналу взагалі, бо якщо працівник не сприймає зовнішньої оцінки, не корелює своєї самооцінки з тим, що отримав від керівника чи колег, то він нічого й не змінюватиме. Найвірогідніше він вважатиме, що керівник до нього просто прискіпується, а колеги заздять чи зводять рахунки. Тому після проведення всебічної оцінки дуже важливо виділити по одній годині на кожного працівника для співбесіди.

Метод 360°

